

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Mirabilis Vita Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar Vallisoletanæ

Deprompta ex ijs, quæ ipsamet jussu Patrum suorum Spiritualium
consignavit

Secvnda Pars Mirabilis Vitæ Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar

Puente, Luis de la

Pragæ, 1688

Caput VI. Quòd sua vota exactissimè observaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38666

pro conversatione cum proximis, tum pro reliquis, unde solatium capiebat: cum illa namque poterat de quibuscumque materijs conferre, erat enim perquam virtuosa & intelligens, atque ætatis aptissima, quia quinquagenaria. Abstulit illi postea Deus aliam sociam, quæ ipsi convixerat sedecim annis, & mox sororem ac sociam Dominam Elisabetham. Quamvis autem hæc possent magnopere sentiri, & ab ea naturaliter sentirentur, omnia nihilominus per-

tulit æquo animo, ac si ipsam non concernerent, nihil quæstus, neque aliud dicens, quàm: Fiat in omnibus sanctissima Dei voluntas! Hucusque hæc testis.

Extant multi casus, iisque acerbissimi, in quibus multi alij testes, interposito iuramento, asserunt heroicam istius Virginis patientiam, quos omitto: nunquam enim finem facerem, nisi paucis duntaxat singula perstringerem.

CAPUT VI.

Quòd sua Vota exactissimè observaverit.

Obstrinxit se hæc purissima Virgo, sicut in altera historiae parte dictum est, Votis castitatis & obedientiae, ut se ita magis Divino Sponso uniret, ac eo modo, quo posset, religiosam profiteretur vitam, & quæ ipsam perfectissimum exhiberet exemplar tot filiabus, quas illi datus erat Deus in novo Religioso Ordine S. Birgittæ, quem vigore Bullarum Sanctissimi Domini nostri Papæ Urbani VIII. reformavit, ac de novo ad magnam Dei gloriam, in istis Hispaniæ Regnis fundavit. Paupertas, quam propter suam conditionem, & finem, ad quem à Deo ducebatur, perpetuam vovere non poterat, ut educaret ac adjuvaret multas Virgines, multisque alijs proximorum suorum necessitatibus subveniret, illam nihilominus suam non privavit coronâ: fuerunt namque singularissimi affectus, quibus tanquam verè pauper spiritu hanc pretiosissimam virtutem amavit, & præclarissimi effectus, quibus comprobavit, se hoc Votum, si in ipsius statu è maiore Dei gloria fuisset, eam vovere perpetuam, duobus alijs adjuncturam fuisse. qua de re non nihil in fine hujus capituli dicemus.

Incipiendo itaque à virginea ipsius puritate, de cujus illibato candore nobis S. P. Ludovicus de Ponte mira conscripsit exempla, in prima hujus historiae parte, ad quam Lectorem remitto, aliquid solum ex

ijs refero, quæ isthæc testes juraverunt. P. Michaël de Orenja ait, se novem annis, quibus illi fuit à factis confessionibus, istud raræ ipsius puritatis indicium agnovisse, quòd ab ea nullum propè verbum audierit concernens hanc virtutem, aut vitium contrarium, sed profundo istam habuerit illa materiam silentio sepultam, ac si foret purus spiritus, & habere se in sua manu autographum, ubi hæc Virgo scripserat suum Votum; atque concludit suam assertionem jurans, sibi certum & indubitatum esse, hanc Sanctam obiisse in gratia baptismali, quin gravem unquam commiserit culpam, quamvis semper deploraverit commissas in sua juventute, dum de ea cum ipso loqueretur: siquidem se, propter ingens lumen, quo à Deo erat prædita, in omnibus pudefaciebat. Idem jurat P. Fr. Andreas de Ponte, qui loco sui sancti fratris germani P. Ludovici de Ponte (quòd ille, propter graves corporis indispositiones, ipsam non posset semper adire) per triginta annos ejusdem confessiones excepit, allegans sua argumenta pro ferendo certo judicio, quòd non solum perfectissima fuerit Virgo quoad corpus & animam, sed etiam conservaverit primam gratiam, obtentam ex Baptismo. Mater Maria de Sacramento post enarratum Votum, & puritatem hujus Virginis, atque circumspeditionem, quam suas socias docebat, subiungit: Quanquam speciale habuerit à Deo donum, ad consolandum, dandumque

consilium in afflictionibus internis, de rebus tamen spectantibus ad castitatem nihil noverat loqui, nisi obiter, nec illas intelligebat, dicebatque his occasionibus, se ignorare quid posset dicere, eò quòd sibi Deus nihil in hac materia confidisset. Scio præterea, quia id scripsi, quòd Deus isti suæ famulæ singularem in hoc præstiterit gratiam, non solum ipsi proficuum, sed etiam ijs, qui illam intuerentur. Audivi dicentem Dominam Marinam de Neyra, & alias Dominas ipsi coevas, tam raram fuisse, dum esset puella, & cum sua Matre frequentaret templum Societatis, compositionem, modestiam, & gravitatem hujus Virginis, sive cum per plateam incederet, sive cum versaretur in templo, ut suo exemplo moveret ad devotionem. Et septennio, quo illi inservivi, nunquam in ea quidquam conspexi, quod posset in ullo genere argui venialis peccati. Idem jurat Domina Angela de Osorio, similiter ipsius socia. Mater Soror Marina de Christo, Monialis ad Portam Cceli, jurat, se, consideratâ puritate hujus Virginis, septem annis, quibus in ejus domo vixit, judicare, quòd illi Deus semper adfuerit, & tota ipsius fuerit, ac addit: Dum apud me ipsâ cogitarem, quomodo id fieret, qualiterque tantum bonum posset obtineri, interrogavi de hac re Venerabilem Dominam, & respondit mihi: Filia mea, familiaris cum Deo conversatio facit virgines, & puras animas, atque ita excluduntur malæ cogitationes.

Domina Anna de Quinjones & Valdès, vidua Domini Didaci de Pernea, qui fuit substitutus supremi Regij venationum Præfecti, jurat, famulos, quos visitando hanc sanctam Virginem adducebat, solitos fuisse ipsius aspectu componi ad modestiam. Et eo tempore, inquit, quo apud illam eram, licet haberem causam, ut angerer & affligerer, nihil tamen unquam in ipsius præsentia sum passa. Excellentissimus Dominus Rodericus Sarmientus de Silva, Comes de Salinas, jurat, sibi constare de verecundia, modestia, gravitate, ac morum compositione hujus Virginis, & solitam fuisse componere illos, qui eam

Vita Mar. de Escob. Pars II.

intuebantur, eò quòd ipse illam vidisset, & hunc ipsum effectum in se esset expertus. Prætereo silentio multos alios testes, loquentes de virginea hujus Dominæ puritate.

Venio ad exactam nuncupati ab ipsa Voti obedientiæ impletionem. Pater Michael de Orenja, narratis breviter, quæ de obsequiosa illius subjectione erga Parentes, ac de voto obedientiæ exhibitæ Confessarijs scripsit P. Ludovicus de Ponte, dicit in suo jurato testimonio sequentia. Idem novem annis sum expertus, quibus ipsius Confessarium egi, quo tempore aliquoties evenit, ut illuminaretur à Deo, ad aliquid agendum aut dicendum: & cum ego non consentirem, ut fieret, vel diceretur, obtemperabat, penitusque intermittebat, quod statuerat, Deo semper commendans imperatam sibi ab illo executionem, ut ipse svaviter decerneret, quod esset quàm convenientissimum. Et exaudiebatur à Divina Majestate, ut semper in hujusmodi occasionibus, meum animum ita disponeret, ut sponte, atque ex interno motu, & inventis congruis rationibus, quibus ea refellebantur, quæ mihi antea contrarium svadebant, approbaverim, quod ipsa agebat, se intellexisse à Deo, illique injunxerim, ut sic faceret, vel diceret. Ex bonis autem effectibus inde procedentibus experiebar ac advertebam, eam prudenter agere, & regi à Deo. Demonstravit quoque Deus paternam in hoc genere suam per nonnullos eventus providentiam, veluti quadam vice, dum Virgo, quòd paterebatur ardentem sitim, & quæ aderat aqua esset valde calida, petijt à suo Confessario facultatem, ut afferretur modicum nivis, cui admoveretur poculum aquæ refrigerandum. Confessarius illi id negavit, putans nō esse tantam necessitatem, ac aliàs, & revertebatur domum: unde Virgo manifestè afflicta ob vehementer efferatam sitim, unaque sensit solatium, quòd illam toleraret ex obedientia. Verum vix Confessarius erat è domo Virginis egressus, quando derepente fuit mutatus aer & cælum, stupente dicto Patre, quòd videret tam subitam mutationem, nam tempestas illū

Hhh 2

de-

deprehendit in via. Cumq; nimbus grandinis decidisset in areolam domus ejusdem Virginis, quædam puella ibidem habitans mota, ut fuit existimatum, ab eo ipso, qui grandinem excitaverat, eandem collegit, & superposuit lagenæ plenæ aquâ. Quando autem advenit hora vespertina, quâ Sanctæ ægrotanti præbenda erat ipsius cænula, infusa illi fuit ea aqua: dum verò animadverso algore quæreret atque audiret causam, agnovit, cum sua magna erubescencia, effectum Divinæ bonitatis & liberalitatis, misique postea retulit, quod e venerat.

Pater Fr. Andreas de Ponte post alia, quæ in accurata hujus Virginis obedientia notavit, addit: Erat quoque istius virtutis observans, ut nullam alicujus momenti epistolam scriberet, quàm prius non traderet alicui nostrum lustrandam, & si casus esset gravis, ambobus. Hinc mihi sæpe, antequam ingrederer ipsius cubiculū, ad excipiendam illius confessionem, foras ad anterius atriolū mittebat epistolas, quas perlegerem, & quando sum ingressus, interrogabat me, possentne mitti, necne. Idem faciebat, dum adiretur à Patre Michaële de Orenja, quod ipsum exercuerat erga Patrem Ludovicum de Ponte, meum fratrem, quoad vixit. Quando illi aliquid injungebatur à Deo, nihil exquebatur, antequam id uterque expendere-mus, ipsique mandaremus: & frequenter dicebat, nullum sibi aliud à Deo relictum fuisse modum securè procedendi, quàm regulam obedientiæ exhibendæ suis directoribus, qui essent sui Confessarij. In sua juventute optavit fieri Monialis Carmelitana discalceata, quod proposuit Sanctæ Matri Terefiæ, quæ tum degebat Vallisoleti, fundando suum Conventum. Sancta Mater examinavit ipsius desideria, summeque illi placuit, & pollicita ei est, quod ipsam ibi esset susceptura. Ivit postea hæc Venerabilis Virgo, ut resciret diem, quo sibi conferendus esset habitus, & quomodo se ad id disponeret. Sancta verò Terefiæ illi ex Dei revelatione dixit, ipsam à Divina Majestate servari ad majora, dimisitque illam dicendo, nè de eo negotio am-

plius ageret. Hoc mihi ipsa Domina Marina multoties narravit. Hactenus P. Fr. Andreas.

Mater Maria de Sacramento fusè refert, quæ spectantia ad hanc virtutem in ista Venerabili Virgine per tot annos est experta, cujus juramentum in compendium ipsis ejusdem, quanquam paucioribus, verbis contractum, est, quod sequitur. Fuit hac in re exactissima, etiam in minutissimis, magnūque percipiebat solatium & levamen, si omnia panderet suis Confessarijs, & suadebat nobis, ut idem faceremus. Permovebat nos suo exemplo, dum videremus, quàm candidè rationem redderet eorum, quæ egisset, cogitavisset ac scripsisset, sive res forent graves suæ animæ, & concernentes conversationem cū proximis, sive domesticæ: neque illi sufficiebat, ut ab uno suorum Confessariorum scirentur, sed ab utroque, utque sententijs ab invicem non discrepant. Frequenter eveniebat, ut illi valde serò adferrentur literæ, quæ tamen erant alicujus momenti, utque statim, licet vehementer à suis doloribus torqueretur, responderet pro solatio proximorum. Quia verò eâ horâ non poterant adesse Patres, & aliud illam videbam affligi, ac optare, ut pro necessitatibus, quæ ei perscriberetur, remedio expedirentur responsorijs, dicebam ipsi: Mittantur nunc, mea Domina, hæc literæ, postea id expones tuis Confessarijs. Respondebat autem mihi: Minus refert illas non mitti per hunc veredarium, quàm expediri non lustratas prius à meis Patribus: hoc enim est securum. Benedicte sit Divina Majestas, quod nobis in sua Ecclesia tam grande bonum reliquit. Equidem ignoro, quomodo solatium habere possint, qui proprium caput sequuntur. Notavi sæpe, hanc sanctam Virginem non solum obtemperavisse voci suorum Confessariorum, sed etiam insinuationi: & quando illi respondebant, nè aliquid tam citò fieret, instar legis id habebat, dicebatque: Non fiat hoc, quia dum de eointerrogarem meum Patrem, respondit mihi: Non tam citò; videturque ei non placere, ut fiat: quod vel in levissimis, minimis

inque momenti rebus observabat. In majoribus verò obsequabatur mirâ accuratione & solitudine. Inter alias vices aliquando vidi, scriptam ab ipsa fuisse epistolam magni momenti ex inspiratione Dei, qui mandaverat, ut illam mitteret. Confererat etiam unus Confessarium: sed alter non ita erat promptus, quia ipsi res hæc videbatur continere aliquid minùs conveniens. Quapropter expeditio istius epistolæ fuit diu dilata. Ego illi dicebam: Domina, expediatur hæc epistola, cum id Divina Majestas jubeat, & ille Pater approbet. Sancta verò mihi respondit: Tace, quia id non intelligis. Ego enim istud faciam? Non incumbit mihi hujus rei cura, sed Deo: ipse de ea disponat, quando illi placuerit, & sicut fuerit sanctissima ejus voluntas. Et revera ita Deus disposuit, epistola fuit expedita, habuitque effectum desideratum. Multa hujusmodi vidi. Pergit eadem testis recensere rarissima de modo, quo hæc Virgo in sua juventute invenit ac obtemperavit Parentibus carnalibus, gloriosa præbendo specimina obedientiæ, quam postea spiritualibus Patribus exhibuit. Hæc omnia, licet diversis, æquè tamen gravibus verbis jurant multi alij testes, quæ illi relinquo. cui ex solis informationibus placuerit heroicarum hujus admirabilis Virginis virtutum texere historiam.

Quæ ad paupertatem attinent, virtutem à Christo Domino tenerrimè dilectam, & quam idcirco Venerabilis Marina in pupillis oculorum suorum ferebat, jurat P. Fr. Andreas de Ponte sequentia. Amavit semper paupertatem, & primis annis ab obitu sui Parentis se Voto paupertatis obstrinxit, duraturo ad definitum tempus, non autem perpetuo, eò quòd ex justis considerationibus à suo Confessario permissa non fuerit. Scio etiam, ipsam renuntiavisse legitimæ sibi à Parentibus reliquæ, seque expoliavisse facultatibus, & vixisse eleemosynis, quæ illi à devotis personis dabantur. Dum in hac sancta paupertate viveret, apparuit ei Sanctus Pater noster Dominicus, rogavitque illam, ut recurreret ad suos Religiosos, & ad suum

Conventum, pro petendis necessarijs: promisitque etiam ipsi, fore, ut in illius Ordine adjuvaretur tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, quamdiu victura esset. Hoc evenerat quodam tempore matutino, in festo S. Thomæ Doctoris Angelici, quâ die non habebat, quo vesceretur, neque etiam, quo sibi cibum emeret, gratias agens DEO, quòd se videret pauperem. Pulsavit tum ipsius fores quidam Religiosus ex nostro Conventu S. Pauli, quem illa noverat, & ingressus ejus cubiculum invenit ipsam abreptam in Deum in alta Divinorum mysteriorum contemplatione, reliquitque penes illam quod æquabat pretium duorum Ducatorum monetæ argentæ: videns enim, Virginem perquam difficulter posse respondere, noluit eam turbare, & subito discessit. Obstupuit Divinam bonitatem Virgo in sublevanda sua necessitate, & quomodo S. Dominicus sibi tam citò subvenisset per illum Religiosum, qui ad eam usque diem nunquam ipsius domum intraverat. Deinceps autem illi semper, & omni occasione noster Ordo succurrebat, sicut mihi ipsa frequenter dixit, tum quoad temporalia, tum quoad spiritualia. Atque Sanctus Pater noster suum pariter promissum implevit tam per suos filios, quàm per semetipsū, ut mihi solita fuerit dicere sanctè jocando, bene apparere, S. Dominicum fuisse nobili stirpe progenitum. Constat mihi præterea, illam jam à triginta annis vixisse afflictissimam, eò quòd sibi videret suppeditari necessaria, etiamque se abundare, idcirco dicebat Deo: Mi Domine, quare à me vis haberi istud stercus, sic enim appellabat pecuniam, & rogabat ipsum instanter, ut sibi illam auferret, darètque licentiam ejus non acceptandæ. Divina Majestas autem illi respondit: Bene eam impendis in sublevandos orphanos, & cætera, quæ tibi injungo. Ecce hæc eleemosynæ, quas acquiris, si à te non acceptarentur, fuissent male insumptæ, danturque tibi ex devotione, quæ erga te feruntur: & si tu eas non susciperes, ipsi non promererentur præmiū, quod illis à me dabitur. Noli affligi, ne scis enim meas intentiones, & propterea

H h h 3

fac,

fac, quod te facere jubebunt tui Confessarij. Et verò ita faciebat: nolebat enim suscipere eleemosynam, nisi illi ab ipsis offerretur, & habitâ ab iisdem facultate. Atque accidit aliquando, ut missam sibi à quadam Moniali, ex Conventu Matris Dei, eleemosynam non attigerit, donec mihi suâ manu scripsisset schedam, quam servo, petens à me veniam illius acceptandæ. Hucusque Pater Frater Andreas de Ponte.

Pater Michaël de Orenja, post alia supra dictis similia, de hac materia dicit: Ea, quæ illi dabantur nomine eleemosynæ, non habebat pro suis facultatibus, sed sumendo inde quantum præcisè erat necessarium pro sustentatione propria, & Virginum, quas penes se habebat, reliquum existimabat spectare ad Deum, tantumque impendebat in opera concernentia ipsius honorem; quæ illi Divina Majestas inspirabat: ac proinde ex his eleemosynis ipsi oriebantur curæ, partim ut se quam gratissimam ijs exhiberet, à quibus offerebantur (quia gratitudinis virtute plurimum excellebat) partim ut assequeretur voluntatem Dei, in electione operum cedentium ad ejus obsequium, quibus à se essent impendendæ. Solebat dicere, maximum se habituram solatium, si nihil haberet: quæ autem habebat, deponebat semper ad pedes Dei, rogans illum, ut ab ipso edoceret, in quid eas eleemosynas ad majorem suam gloriam vellet insumi: propter quem zelum, & sanctos affectus charitate plenos, illi Deus tam opportunè & amanter providebat, ut ei non tantum non defuerint necessaria pro sua domo, & quæ largiretur alijs, sed hæc ipsi etiam abundanter tribueret. Cum verò deficerent nonnullæ eleemosynæ ob absentiam, vel mortem eorum, à quibus illi dabantur, statim Divina Majestas excitabat cor aliorum, qui ipsorum vices supplebant. Nuncupavit quoque hæc Virgo Votum, non habendi ulla bona stabilia ex sua voluntate, nisi illi id injungeretur à suo Confessario, qui tum erat Pater Petrus de Leon, quod fecit anno millesimo, quingentesimo, nonagesimo septimo, sicut mihi

constat ex quadam schedâ, quam suâ manu scripsit.

Domina Angela de Osorio jurat, se audivisse, hanc Virginem, postquam renuntiavisset suæ legitimæ, suo se sustentavisse labore, nihil temporis otiosè conterendo, tametsi esset admodum debilis & morbidâ, atque addit, ipsammet aliquoties narravisse, ridere fuisse solitas suas sorores, quòd earum domum frequentarent feminæ rusticanae, interrogantes de netrice Fonsaldanensi, siquidem ipsa pro eo oppido, & alijs vicinis pagis nebat, quæcunque poterat. Postquam illi Deus subvenit eleemosynis, dicebat: Nihil eorum, quæ habeo, est meum, omnia sunt Dei: ego solummodo sum pauper & economa, optans bonam reddere rationem. Faxit ipse, ut eam reddam exactam, meque conformem cum sanctissima ipsius voluntate. Quando illi agebantur gratiæ, quòd aliquam collocavisset in Monasterio, respondebat: Ego nihil ago, neque aliud sum quam miserabile instrumentum: meæ Dominæ, & amicæ totum præstant propter Deum. Idem jurat Mater Maria de Sanctissimo Sacramento. Mater Soror Mariana de Christo, post alia, concludit suum juramentum his verbis: Quando isti Venerabili Dominæ mittebantur aliquæ eleemosynæ, audiebam illam dicentem: Benedictus sit Deus, qui ita providet suis creaturis. Sorores meæ (sic nos appellabat) habetote magnam fiduciam in Deum, ipse enim vobis subveniet, non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus, & hac de re nobis multa dicebat. Ego novi omnes octodecim Virgines, quas ista Sancta Virgo promovit ad Ordinem Religiosum, & vidi meis oculis quasdam emittentes professionem, alias suscipientes habitum, & omnes scio esse Professas. Constat mihi quoque, precibus ipsius & consilio factum esse, ut multi alij tam viri, quam feminæ, ingrederentur Religionem, & alij inirent matrimonium, quibus illa præbuit necessaria subsidia. Mater Joanna de Christo, Professâ in Conventu S. Annæ, post alia narrat, quod in hoc genere est singularis exempli, cum nostra Virgo jam fuerit

fuerit septuagenaria, ac ita morbida, sicut fuisse novimus, quando illa ipsi cōvivebant. Sic verò dicit: Erat adeo accurata, ut, si pauxillum carnis ex olla, quæ illi hodie coquebatur, remansisset, juberet eam sibi dari postredie. Atque si interdum eveniebat, ut ipsi opus esset, propter magnam quampiam stomachi debilitatem, subvenire aliquo cibo, quamvis residuum illud minus esset aptum, extaretque domi, quod illi magis conducere, nunquam poterat persuaderi, ut fumeret seu comederet aliud, quam illud modicum, quod eo die, vel præcedenti superfuisset.

Concludo hanc materiam juramento Domine Magdalene de Cifneros, quæ fuit amica hujus Virginis ultra sexaginta annos, & insignis ejusdem benefactrix. Sic autem ait: Quando Domina Marina erat octodecim circiter annorum, conveniebam ipsam in templo Domus Professæ Societatis Jesu, & optimè recordor, illam tum habitam pro sancta, atque ut talem observatam & æstimatam fuisse. Ego attentè contemplabar ipsius vultum, & optimè in eo advertebam venustatem animæ illius ac virtutum. Rara erat ejus modestia, & in ipso vultus colore deprehendebatur quiddam supernaturale. Semper vidi, hanc de ea famam continuari ultra

sexaginta annos, quibus, dum familiarissimè cum ea conversarer, quidquid in ea vidi, me confirmavit in hac opinione de rara ipsius sanctitate: atque postremis his vitæ annis, quibus cum ipsa egi, mihi in illius vultu fuit ea coloris supernaturalitas repræsentata, ut me redderet atronitam, ac demonstraret divinos affectus, qui in corde ipsius ardebant. Novi quandam personam fide dignissimam, quæ egit testem, quando hæc Sancta renuntiavit legitimæ suorum Parentum, & vidi meis oculis singularem providentiam, quam Divina Majestas habuit, ut tam ipsi, quam illis, quas domi suæ alebat, de omnibus necessarijs prospiceret. Experta quoque sum in me rem prorsus singularem, & est, quod non solum magnâ animi voluptate illi succurrere fuerim solita, sed etiam nunquam notaverim in mea domo deficere id, quod dabam isti servæ Dei: contigit quoque mihi, ut, cum reditus mei essent moderati, ipsi intra unum annum dederim ducenta scuta, quin tamen adverterim illorum defectum, aut me ijs caruisse, quod semper existimavi fuisse miraculum, quo DEUS volebat significare, quantopere ipsi placeret data huic Domine elemosyna.

—S—O—(H)—O—S—

CAPUT VII.

Rara ipsius in omnibus prudentia, & speciale regimen familiae.

Olet plerumque Deus, quos non solum pro bono proprio, verum etiâ pro universali Ecclesiæ suæ utilitate, provehit ad excellentes Sanctitatis gradus, instruere naturali prudentiâ, accommodatâ supernaturali gratiâ, quam illis præparat. Licet namque Divina Majestas non indigeat habilitate instrumentorum, quæ ad opera sua assumit, & interdum pretium operum majorem excitet admirationem propter instrumentorum ruditatem: nihilominus tanquam Author,

qui non solum agenda exequitur efficaciter, sed etiam disponit svaviter, communiter facit, ut gratia & natura se ita invicem coadjuvent, ut hæc sit suo modo basis proportionata insignis columnæ, quæ altera asurgit ad cælum. Nunquam verò testes illustrissimi finem faciunt deprædicandi præclaras dotes naturales, & præstantissimam indolem, quibus Deus hanc suam electissimam Virginem, prorsus eximiam in numero Virginum prudentum, exornavit, & quæ essent instar arcuatorum fulcrorum supernaturalis architecturæ in sacro spiritus ipsius ædificio.

Bre-